

รายงานการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

ครั้งที่ 1/2541

เมื่อวันศุกร์ที่ 9 มกราคม 2541

ณ ห้องประชุม 301 ตึกบัญชาการชั้น 3 ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

1. คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์	ประธานกรรมการ
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี	
2. นายประสิทธิ์ ดำรงชัย	กรรมการ
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	
3. พลตรี วิฑูรย์ รัชตะนันท์	กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงกลาโหม	
4. นางมาลัย เนียมสอาด	กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
5. นายฐาณู พานิช	กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	
6. นายบรรจง กันตวิธม	กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	
7. นายขรรค์ พวงราช	กรรมการ
แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์	
8. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนคานต์	กรรมการ
แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	
9. นายชูพงศ์ เคาตจินดา	กรรมการ
แทนเลขาธิการ ก.พ.	
10. พลเอก บุญศักดิ์ กำแหงฤทธิ์รงค์	กรรมการ
เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	
11. ศาสตราจารย์ไพฑิษฐ์ พิพัฒน์กุล	กรรมการ
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	
12. นายภูมิรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	

13. นายเจรี สุขสถาพร	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ ประกิต	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายเปรียบเทียบ	
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
15. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการ
อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
16. นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
นายแพทย์ใหญ่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	
17. นางบัญญัติ ทศนิยม	กรรมการ
ผลการหนังสือพิมพ์	
18. นายมาร์ค ตามไท	กรรมการ
อาจารย์ประจำคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
19. นายเรือง สุขสวัสดิ์	กรรมการ
ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน	
20. รองศาสตราจารย์อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	กรรมการ
อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
21. นายรดา เดชาตฤกุล	เลขานุการ
นิติกร 7 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงาน	
คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ	

ผู้ไม่มาประชุม

1. นายคณชัย ทิคุะฐานิช	ดีดราชการ
ปลัดกระทรวงการคลัง	
2. ศาสตราจารย์ไพรัช ธัชยพงษ์	ดีดราชการ
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ	
3. รองศาสตราจารย์นาลุค พงษ์ไพจิตร	ดีดราชการ
อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายครรชิต มาลัยวงศ์
2. นายลติ ศรีบุญเรือง
3. นางอุมาสิริ จาตาดเยี่ยม
4. นางดวงฤดี รัตนโอฬาร
5. นางศรिता ตันทะอธิพานิช
6. นายนิติชัย วิริยานนท์
7. พ.อ.ปิยะพล วัฒนกุล
8. พ.ท.พงศา ออยู่สุข
9. นางสาวริมา ไทธิสมบัติ
10. นายวิภาคย์ ธนรัช

รองผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยี
อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ผู้อำนวยการกองกลาง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เจ้าหน้าที่สำนักโฆษก ทำเนียบรัฐบาล
ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และ
คอมพิวเตอร์แห่งชาติ
กระทรวงมหาดไทย
กระทรวงกลาโหม
กระทรวงกลาโหม
ผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
หัวหน้าสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
(คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์)

11. เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา 13.30 น.

วาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกล่าวเปิดประชุม และกล่าวแสดงความยินดีขอต้อนรับคณะกรรมการ
ทุกท่าน พร้อมทั้งขอให้กรรมการทุกท่านร่วมดำเนินการเพื่อให้การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ประสบผลสำเร็จ

วาระที่ 2 เรื่องเสนอเพื่อทราบ

ประธานขอให้เลขานุการแจ้งให้ที่ประชุมทราบในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

เรื่องที่ 1 นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี คือ คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ เป็นประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2540

มติที่ประชุม รับทราบ

เรื่องที่ 2 คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและภาคเอกชนจำนวน 9 คน เป็นกรรมการในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2540 ซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวจะมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้ง 9 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ ปภักดี ผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายเปรียบเทียบ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ นายแพทย์ใหญ่ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
4. นางบัญญัติ ทศนีย์เวช นักหนังสือพิมพ์อาวุโส บางกอกโพสต์
5. รองศาสตราจารย์ผาดุก พงษ์ไพจิตร อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ศาสตราจารย์ไพรัช ธัชยพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
7. นายมาร์ค ตามไท อาจารย์ประจำคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. นายเรือง สุขสวัสดิ์ ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน
9. รองศาสตราจารย์อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มติที่ประชุม รับทราบ

เรื่องที่ 3 ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นเลขานุการ และเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ฯ ดังกล่าว 2 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มติที่ประชุม รับทราบ

เรื่องที่ 4 การเตรียมการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

1. เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2540 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอขอความเห็นชอบรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะนัฐ วัชรภกรณ) ในขณะนั้นเพื่อแต่งตั้งคณะทำงานรวม 3 คณะ คือ

1.1 คณะทำงานเตรียมการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการในเรื่องอัตรากำลัง งบประมาณ สถานที่ และครุภัณฑ์ มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายจติ ศรีบุญเรือง) เป็นประธาน ได้พิจารณาเรื่องนี้เสร็จแล้ว และได้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และเสนอของบกลางซึ่งอยู่ระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีให้สำนักงบประมาณพิจารณาเสนอความเห็น

1.2 คณะทำงานเตรียมการตราพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง หรือระเบียบ ซึ่งจะออกตามความพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีรองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์) เป็นประธาน ได้พิจารณาร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 24 วรรค 2 เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสาร ร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 25 วรรค 5 เกี่ยวกับการกำหนดบุคคล ซึ่งมีสิทธิดำเนินการตาม มาตรา 23 มาตรา 24 และ มาตรา 25 แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรม และร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 26 วรรค 4 เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบหรือทบทวน มิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็น ซึ่งจะต้องใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้ทันที เสร็จแล้ว

สำหรับร่างกฎกระทรวงตามมาตรา 20 (2) เกี่ยวกับการกำหนดระดับเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นการทั่วไป ซึ่งจะต้องใช้บังคับอีกฉบับอยู่ระหว่างฝ่ายเลขานุการคณะทำงานกำลังตรวจสอบตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะมีอำนาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของศาล ราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ เมื่อเสร็จแล้วจะเสนอโดยรีบด่วนต่อไป

1.3 คณะทำงานจัดวางระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงาน มีรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสถิติ ศรีบุญเรือง) เป็นประธาน ได้พิจารณาแนวทางการจัดวางระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักงานเสร็จแล้ว โดยในขั้นต้นได้ใช้วิธีการฝากข้อมูลไว้กับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้งบประมาณน้อยที่สุด โดยใช้งบประมาณ 3,218.000 บาท

2. เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2540 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.... ให้หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ศึกษารายละเอียดและเตรียมการล่วงหน้าก่อนแล้ว

มติที่ประชุม รับทราบ

เรื่องที่ 5 การแจ้งแนวทางปฏิบัติพร้อมสรุปสาระสำคัญที่หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 โดยเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2540 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติพร้อมสรุปสาระสำคัญในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัตินี้ทราบแล้ว

ในการนี้ ผศ.กิตติศักดิ์ ปกรติ ได้เสนอที่ประชุมขอให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชี้แจงเกี่ยวกับหลักการในกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง อาทิ มาตรา 58 และอธิบายหลักการและภารกิจสำคัญของพระราชบัญญัตินี้โดยรวม ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการและเปิดโอกาสให้ซักถาม อภิปรายให้เข้าใจตรงกันเสียก่อน ซึ่งประธานขอให้เลขานุการสรุปสาระสำคัญและแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

เลขานุการได้เรียนให้ที่ประชุมทราบว่า หลักการของพระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายรับรองสิทธิของสาธารณชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 58 ซึ่งกำหนดให้ "บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น" พระราชบัญญัตินี้จึงมีหลักการ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการให้มากที่สุดเป็นหลัก การไม่เปิดเผยเป็นข้อยกเว้น โดยพระราชบัญญัตินี้มีสาระสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยเป็นการทั่วไป

1.1 ข้อมูลข่าวสารที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7

- 1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐนั้น
- 2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีดำเนินงาน
- 3) สถานที่ติดต่อเพื่อรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับ
หน่วยงานของรัฐ
- 4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบแบบแผน
นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎเพื่อให้
ให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- 5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

1.2 ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู มาตรา 9

- 1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน
- 2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
- 3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลัง
ดำเนินการ
- 4) คู่มือ หรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบ
ถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน
- 5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรค 2
- 6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอน หรือสัญญาร่วมทุน
กับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ
- 7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดย
มติคณะรัฐมนตรี
- 8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

1.3 ข้อมูลข่าวสารที่คัดเลือกไว้ให้ประชาชนศึกษาค้นคว้า

2. ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยเป็นการเฉพาะ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

3. ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

3.1 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เปิดเผยไม่ได้ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามมาตรา 14

3.2 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยโดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของประชาชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ตามมาตรา 15 เช่น

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวกับการป้องกัน การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริงหรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจ หรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

4. หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติ

4.1 หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดพิมพ์หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 มาตรา 8 และมาตรา 9 ไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ณ สถานที่ที่ประชาชนเข้าตรวจดูได้จะดกตามสมควร ตามมาตรา 42 วรรค 2

4.2 หน่วยงานของรัฐ ต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กำหนดในมาตรา 7 ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และรวบรวมหรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

4.3 หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการนอกจากที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู หรือที่จัดให้ประชาชนได้ค้นคว้า ตามมาตรา 26 ในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควรให้ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นจะขอจำนวนมาก

หรือบ่อยครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และถ้าข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นมีสภาพอาจบดทำลายได้ง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้น

4.4 หน่วยงานของรัฐ ต้องแนะนำให้ผู้ขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 11 ที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้ไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

5. สิทธิของประชาชนหรือเอกชน

5.1 สิทธิในการขอคำปรึกษาการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้กับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 6

5.2 สิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการ

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดูขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 9 ได้

5.3 สิทธิในการร้องเรียน ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา 9 หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แต่ต้น ตามมาตรา 11 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน ตามมาตรา 17 หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25

5.4 สิทธิในการอุทธรณ์ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด ตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสีย ตามมาตรา 17 ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

6. คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

6.1 คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรี มอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักงานข้าราชการแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

6.2 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) จดสองดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่ได้รับคำขอ

(3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

(4) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 13

(5) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(7) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(มาตรา 28)

7. คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสมมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14 หรือ มาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 และ คำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีโครงการที่จะจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ 3 ระดับ คือ

1. ระดับปลัดกระทรวง ทบวง อธิบดีทุกกระทรวง หัวหน้าหน่วยรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง
2. ระดับผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
3. ระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

ที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าควรจะมีการจัดสัมมนากลุ่มย่อยต่าง ๆ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและปัญหาในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ และเห็นสมควรให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย โดย

- ควรเชิญนักวิชาการมาแลกเปลี่ยนและระดมความคิดเห็นในการจัดทำคู่มือ
- คู่มือดังกล่าวควรศึกษาได้ง่าย เช่นคู่มือประกอบกฎหมายรัฐธรรมนูญ
- ควรจัดให้มีแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และโครงสร้างเชื่อมโยงของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกับหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ

นอกจากนี้ ในการจัดทำคู่มือดังกล่าวควรมีคณะทำงานในการดำเนินการ และมอบหมายให้ ผศ.กิตติศักดิ์ ปภักดี เป็นประธานคณะทำงาน และให้ รศ.อุบลรัตน์ ศิริยาคักดี และบุคคลอื่นตามที่เห็นสมควรเป็นคณะทำงาน เพื่อเสนอคณะกรรมการแต่งตั้งต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 1 ร่างหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดจำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ร่างหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนเข้าตรวจดู ตามมาตรา 9 มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 ให้นายงานของรัฐจัดให้มีต้นฉบับของข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ไว้ให้ประชาชนตรวจดู ณ สถานที่ที่ประชาชนเข้าตรวจดูได้สะดวก

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่สามารถจัดให้มีต้นฉบับของข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ ให้นายงานของรัฐจัดให้มีสำเนาฉบับของข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนตรวจดูแทนก็ได้

ข้อ 2 การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนตรวจดูตามข้อ 1 ให้จัดเรียงเป็นหมวดหมู่ตามที่กำหนดในมาตรา 9 (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) และ (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 แต่ละหมวดให้เรียงตามลำดับตัวอักษรของหัวข้อเรื่อง

ข้อ 3 ให้นำงานของรัฐจัดทำดรรชนีข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่จัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู

ดรรชนีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (1) หมวดหมู่ของข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กำหนดในมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540
- (2) ชื่อเรื่องของข้อมูลข่าวสารของราชการที่จัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู
- (3) หน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าว

ข้อ 4 ในกรณีที่ประชาชนประสงค์จะขอดูรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารของราชการที่จัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการให้ดูรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าวได้

ประธานได้ขอให้ประชุมร่วมพิจารณา และที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวางมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ ดังนี้

1. การให้นำงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารไม่ควรระบุให้มีต้นฉบับ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ได้มีนิยามความหมายของข้อมูลข่าวสารไว้แล้ว ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่ให้ประชาชนเข้าตรวจดู หน่วยงานนั้นอาจไม่มีต้นฉบับของข้อมูลข่าวสารอยู่ในครอบครองแล้ว
2. ไม่จำเป็นต้องระบุในการจัดเรียงข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตรวจดูเป็นหมวดหมู่ และเรียงตามลำดับตัวอักษร
3. ดรรชนีไม่ควรกำหนดรายละเอียดมากเกินไป เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีความสามารถในการปฏิบัติที่แตกต่างกัน
4. การจัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตรวจดูอาจจัดให้ดูด้วยระบบ

คอมพิวเตอร์ก็ได้

มติที่ประชุม ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าเพื่อให้การพิจารณาร่างหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนเข้าตรวจดู ตามมาตรา 9 เป็นไปด้วยความรอบคอบ ขอให้ฝ่ายเลขานุการนำร่างหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา 9 และมาตรา 42